

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ
СТЕФАНИКА**

**Навчально-науковий інститут мистецтв
Кафедра методики викладання образотворчого і декоративно-
прикладного мистецтва та дизайну**

**СИЛАБУС
ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ
«МИСТЕЦТВО УКРАЇНСЬКОЇ ДІАСПОРИ»**

*Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітня програма «Середня освіта (Образотворче мистецтво)»
Спеціальність 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
Спеціалізація 014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво)
Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка*

Затверджено на засіданні
кафедри Протокол № 6
від 15.01.2026 р.

1. Загальна інформація	
Назва освітнього компонента	Мистецтво української діаспори
Викладач (-і)	Тимків Богдан Михайлович
Контактний телефон Викладача	+38 0500500951
Е-mail викладача	bohdan.tymkiv@pnu.edu.ua
Формат освітнього компонента	офлайн/онлайн
Обсяг освітнього компонента	3 кредити ЄКТС, 90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Четвер, 15.00-16.00
2. Анотація до освітнього компоненту	
<p>У вибіркового компоненті розглядаються питання становлення та розвитку мистецтва української діаспори. Дається аналіз художніх особливостей творів обрядового, ужиткового та монументально-декоративного характеру, що впливають на цілісну культуру української діаспори. Висвітлюється культурна діяльність мистців української діаспори, більшість з яких раніше не була відомою на Батьківщині. Багато фактів культури та творчості мистців й самі твори вперше вводяться в мистецтвознавчий обіг. Розкривається також роль та значення творчого доробку мистців України і діаспори в розвитку культури національного й світового мистецтва.</p>	
3. Мета та цілі освітнього компонента	
<p>Метою вибіркового компоненту є ознайомлення з відомими мистцями української діаспори в царині культури і мистецтва. Вивчення особливостей культури та художніх творів та їх взаємозв'язок з українськими мистецькими традиціями. Вивчення особливостей культури й мистецтва української діаспори та знайомство з традиціями.</p> <p>Завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - засвоєння теоретичних основ «Мистецтво української діаспори»; - забезпечення розуміння основних процесів і закономірностей виникнення і розвитку культури й мистецтва української діаспори; <p>У результаті вивчення вибіркового компоненту студент повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - характерні особливості стилів, напрямів та течії у розвитку культури й мистецтва української діаспори. <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - аналізувати та давати оцінку культурі й мистецтва української діаспори розкривати явищ у галузі сучасного української культури й мистецтва; - усвідомлювати цінність культури й мистецтва української діаспори 	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p>Інтегральна компетентність.</p> <p>Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі середньої освіти, що передбачає застосування теоретичних знань і практичних умінь із наук предметної спеціальності, педагогіки, психології, теорії та методики навчання і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу на рівні базової середньої освіти.</p> <p>Загальні компетентності.</p> <p>ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до застосування знань у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК2. Знання й розуміння предметної області та професійної діяльності.</p>	

ЗК3. Здатність спілкуватися державною мовою в професійній діяльності як усно, так і письмово, комунікувати іноземною мовою за предметною спеціальністю.

ЗК8. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та значення у розвитку суспільства, техніки і технологій.

Фахові компетентності.

ФК1. Здатність застосовувати систематизовані наукові знання в професійній діяльності відповідно до предметної спеціальності.

ФК9. Здатність аналізувати власну педагогічну діяльність та її результати, здійснювати самооцінку і самокорекцію своїх професійних якостей.

Компетентності предметної спеціальності (ПК)

ПК1. Здатність глибоко розуміти класичні та новітні мистецтвознавчі поняття і на їх основі розробляти концептуальні засади образотворення.

ПК3. Здатність до оволодіння методологією образотворчої діяльності й засвоєння основ художньої майстерності.

ПК4. Здатність характеризувати історичні віхи еволюції образотворчого мистецтва й адекватно оцінювати наявні артефакти за об'єктивними критеріями їх художності.

ПК8. Здатність до глибокого засвоєння аксіології образотворчого мистецтва й аналізу його національних рис у контексті традиціоналізму і новаторства.

Програмні результати навчання (РН), спільні для всіх предметних спеціальностей

РН2. Демонструвати вміння навчати учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички засобами навчального предмета та інтегрованого навчання.

РН7. Застосовувати систематизовані наукові знання в професійній діяльності відповідно до предметної спеціальності, оперувати базовими категоріями та поняттями предметної області спеціальності.

РН8. Спілкуватися державною мовою в професійній діяльності як усно, так і письмово, комунікувати іноземною мовою за предметною спеціальністю, висловлювати обґрунтовані твердження.

Програмні результати навчання

ПРН3. Уміти знаходити й опрацьовувати візуальні і літературні джерела та ефективно використовувати їх в мистецько-освітній, науковій і художньо творчій діяльності.

ПРН4. Уміти аналізувати особливості образного ладу, композиційної побудови та специфіку виражальних і техніко-виконавських засобів творів образотворчого мистецтва.

ПРН5. Володіти технологією роботи з традиційними і сучасними матеріалами образотворчого мистецтва та основами художньої майстерності.

5. Організація навчання

Обсяг освітнього компонента

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	20
Практичні заняття	10
Самостійна робота	60

Ознаки освітнього компонента

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/вибірковий
7	014 «Середня освіта»	4	вибірковий

Тематика освітнього компоненту

Тема	кількість год.		
	лекції	практичні заняття	сам. роб.

Тема 1. Вступ. Культури і мистецтва української діаспори як духовне явище в світовій культурі.	2		5
Тема 2. Художня культура як мистецьке явище української діаспори.	2		5
Тема 3. Художні напрямки та традиції в мистецтві української діаспори	2		5
Тема 4. Мистецтво української діаспори види та жанри.	2		5
Тема 5. Мистецькі творчі об'єднання в українській діаспорі	2		5
Тема 6. Мистецькі школи в українській діаспорі	2	2	10
Тема 7. Відомі митці та діячі культури в українській діаспорі	2	2	10
Тема 8. Сучасні мистецькі тенденції в культурі української діаспори.	2	2	10
Тема 9. Новітні форми мистецтві української діаспори	4	4	15

6. Система оцінювання освітнього компонента

Загальна система оцінювання освітнього компонента	<p>Вид контролю – залік Максимальна кількість балів – 100. Практичні заняття – 60 балів, КСР (тести) – 30 балів; Індивідуальне/творче завдання- 10</p>																															
	<table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <thead> <tr> <th colspan="4" style="text-align: center;">Шкали оцінювання</th> </tr> <tr> <th style="text-align: center;">Університетська</th> <th colspan="2" style="text-align: center;">Національна</th> <th style="text-align: center;">Шкала ECTS</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">90 – 100</td> <td style="text-align: center;">5</td> <td style="text-align: center;">Відмінно</td> <td style="text-align: center;"><i>A</i></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">80 – 89</td> <td rowspan="2" style="text-align: center;">4</td> <td rowspan="2" style="text-align: center;">Добре</td> <td style="text-align: center;"><i>B</i></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">70 – 79</td> <td style="text-align: center;"><i>C</i></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">60 – 69</td> <td rowspan="2" style="text-align: center;">3</td> <td rowspan="2" style="text-align: center;">Задовільно</td> <td style="text-align: center;"><i>D</i></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">50 – 59</td> <td style="text-align: center;"><i>E</i></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">26 – 49</td> <td style="text-align: center;">2</td> <td style="text-align: center;">Незадовільно (з можливістю повторного складання)</td> <td style="text-align: center;"><i>FX</i></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">1 – 25</td> <td style="text-align: center;">0</td> <td style="text-align: center;">Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)</td> <td style="text-align: center;"><i>F</i></td> </tr> </tbody> </table>	Шкали оцінювання				Університетська	Національна		Шкала ECTS	90 – 100	5	Відмінно	<i>A</i>	80 – 89	4	Добре	<i>B</i>	70 – 79	<i>C</i>	60 – 69	3	Задовільно	<i>D</i>	50 – 59	<i>E</i>	26 – 49	2	Незадовільно (з можливістю повторного складання)	<i>FX</i>	1 – 25	0	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)
Шкали оцінювання																																
Університетська	Національна		Шкала ECTS																													
90 – 100	5	Відмінно	<i>A</i>																													
80 – 89	4	Добре	<i>B</i>																													
70 – 79			<i>C</i>																													
60 – 69	3	Задовільно	<i>D</i>																													
50 – 59			<i>E</i>																													
26 – 49	2	Незадовільно (з можливістю повторного складання)	<i>FX</i>																													
1 – 25	0	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)	<i>F</i>																													
Вимоги до письмових робіт	<p>Оцінювання письмових робіт проводиться згідно шкали оцінювання:</p> <p><i>A</i> (відмінно) - виконання завдання згідно тематики та поставлених вимог тощо - 5 (відмінно) - 90-100 балів; <i>B</i> (дуже добре) – виконання завдання вище середнього рівня із незначними помилками - 4 (дуже добре) - 80-89 балів; <i>C</i> (добре) – виконання завдання із значною кількістю помилок але з достатнім рівнем якості роботи в цілому - 4 (добре) - 65-79; <i>D</i> (задовільно) – виконання завдання частково відповідає поставленим вимогам та немає авторського рішення - 3 (задовільно) – 55-64; <i>E</i> (достатньо) – виконання завдання умовне, не опрацьовані головні вимоги, є реплікою чужих робіт - 3 (достатньо) - 50-54;</p>																															

	<p>FX (незадовільно) – не виконано основні вимоги до роботи, потребує доопрацювання на всіх етапах - 2 (незадовільно) - 35-49;</p> <p>F (неприйнятно) – завдання на початковому етапі, найнижча якість виконання - 2 (неприйнятно) - 1-34.</p>
Практичні заняття	<p>Практичні завдання пов'язані з лекційним матеріалом та дозволяють розпрацьовувати авторські ідеї, умовиводи, наукові поняття. Практичні заняття – це підготовка до виконання письмових робіт (реферат, доповіді,): вибір теми, з'ясування етапів роботи, розробка методології виконання, розробка плану, виконання конкретних завдань тощо.</p> <p>Практичні роботи оцінюються за результатом виконаних завдань і відповідають загальній шкалі оцінювання та її рівням.</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Виконання більше 50 % завдань</p> <p>Виконання контрольної, тестової роботи.</p>
Підсумковий контроль	<p>Форма контролю – залік;</p> <p>Форма здачі – письмова, виконання завдань.</p> <p>Підсумковий контроль у вигляді заліку проводиться у формі виконання письмових завдань або тестів. На залік виносяться питання згідно тем вибіркового компоненту.</p> <p>Залік оцінюється згідно шкали оцінювання з урахуванням рівня підготовки студента, його володіння матеріалом, відповідями на поставлені питання, вмінням презентувати результати вивчення вибіркового компоненту.</p>

7. Політика освітнього компонента

1. Викладання курсу та взаємодія із здобувачем вищої освіти ґрунтуються на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників: Кодекс честі Карпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Карпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про запобігання академічному плагіату в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням

<https://cnu.edu.ua/polozhennia-pro-zapobihannia-plahiatu/>

2. Пропуски занять відпрацьовуються. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.). <https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf>

3. Порядок та організація контролю знань здобувачів вищої освіти визначаються «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» введеного в дію наказом ректора № 447 від 24 липня 2015 р.; із внесеними змінами наказом ректора № 417 від 03 липня 2023 р.) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/08/polozgenia-pro-osp-7-redaktsia.pdf>

4. Неформальна освіта зараховується згідно «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

Основна література:

1. Галишич Р. Українська церковна архітектура і монументально-декоративне мистецтво зарубіжжя. Львів: СПОЛОМ, 2002. 336 с.

2. Голубець М. Мистецтво. Історія української культури / За ред. І. Крип'якевича. К.: Либідь, 1994. С. 426-592.
3. Гординський С. Українська ікона XII-XVIII ст. Філадельфія: Вид-во «Провидіння», США, 1973. С.10.
4. Гординський С. Михайло Осінчук. *Сучасність*. Ньюарк. 1991. Ч. 2 (358).
5. Гординський С. Сакральне мистецтво української діаспори. *Українське сакральне мистецтво: традиції, сучасність, перспективи*. Львів.: Свічадо, 1994. С.46-54.
6. Дем'янчук А. Декоративне різьблення в оздобленні храму східного обряду // Українське сакральне мистецтво: традиції, сучасність, перспективи: матеріали міжнар. конф. Львів:Свічадо, 1994. С..55-60.
7. Ікони Михайла Мороза. *Пам'ятки України*.1992. №2-3. С.36
8. Іконостас собору святої Софії в Римі. Рим, 1979. 48 с.:іл.
9. Лешко Я. Яків Гніздовський: маляр, графік. *Артанія*. Культурологічний часопис. Книга 18. К., 2010. №1. С.130-137.
10. Мегик П. Творчість українських мистців поза Україною. Філадельфія, 1982. 112 с.
11. Мистецтво української діаспори. Повернуті імена / За ред. О.Федорука. – К.: Тріумф, 1998. – 382 с.
12. Музичка І. Вступне слово до другого видання // Ікони Христини Дохват. Альбом. – Львів, Жовква, 1995.
13. Мушинка М. Українська мистецька школа професора Івана Кулиця у Празі (1932-1952). *Вісник Львівської академії мистецтв*. Спецвипуск. Львів, 1999.С. 104-113.
14. Попович В. Українські мистці у Західній Європі після 1945 року. Мистецтво української діаспори. Повернуті імена / За ред. О.Федорука. К.: Тріумф, 1998. С. 93-128.
15. Степовик Д. Скульптор Михайло Черешньовський. Життя і творчість. К.: Вид-во імені Олени Теліги, 2000. – 224 с.
16. Степовик Д. Скульптор Михайло Черешньовський в Болехові. *Галичина*. 1997. №1. С. 151-158.
17. Степовик Д. Українська іконологія й іконографія. Івано-Франківськ: Нова зоря, 2003. 312 с.
18. Степовик Д. Сучасна українська ікона: З іконотворчості Христини Дохват. К.: Мистецтво, 2005. 304 с.: іл.
19. Тимків Б. Архітектура та сакральне мистецтво у творчості українських мистців західної діаспори. *Етнос і культура*. Часопис Прикарпатського ун-ту ім. В. Стефаника: збірник наук.-теорет. статей / гол. ред. В. І. Кононенко. Івано-Франківськ: ВДВ ЦІТ, 2006. №2-3. С.153-158.
20. Тимків Б., Тимків Р. Творча діяльність мистців із Галичини в Західній Європі у післявоєнний період. *Галичина*. Всеукр. науковий і культурно-просвітницький краєзнавчий часопис. Івано-Франківськ: ВДВ ЦІТ, 2006-2007. № 12-13. С.322-330, іл.
21. Тимків Б. Мистецтво України та діаспори: дерево різьба сакральна й ужиткова. 2-ге вид., переробл. і доповнене. Івано-Франківськ: Нова Зоря, 2012. 316 с., 584 іл.
22. Федорук О. Микола Бутович: Життя і творчість. Київ; Нью-Йорк: Вид-во М.П.Коця, 2002, 2002. 431 с.
23. Юліян Буцманюк. Стінопис жовківської церкви Христа-Чоловіколюбця. Альбом / автори текстів: І. Гах, О. Сидор. Львів, 2006. 152 с. + 12 вст.
24. Яків Гніздовський. Графіка 1944-1985: Буклет. К., 1990.
25. Янів В. Нарис української культури. – Нью-Йорк: Вид-во НТШ, 1985. –121 с.
26. Янів В. Між розпачем і надією. – Мюнхен, 1992.

Викладач: Тимків Богдан Михайлович,

професор, завідувач кафедри методики викладання образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та дизайну